

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ

Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «**Митне право**» обов'язкових компонент освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (Правоохоронна діяльність)

за темою № 9 – «Митне тарифне та нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності».

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол
від 30 серпня 2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол
від 25 серпня 2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол
від 29 серпня 2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри
правоохоронної діяльності та
поліціїстиги факультету № 6
Протокол
від 18 серпня 2023 року № 8

Розробники:

1. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстиги, кандидат юридичних наук, доцент Панов Ігор Олексійович.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, доктор, снс Прокопенко О.Ю.
2. доцент кафедри адміністративного права і процесу факультету № 1 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

План лекції

1. Поняття державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
2. Тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
3. Визначення поняття та структури митного тарифу, види мита.
4. Митні платежі.
5. Призначення нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
6. Митна вартість товарів.
7. Методи визначення митної вартості товарів, які імпортуються (експортуються) в (з) Україну(и), та порядок їх застосування.
8. Класифікація методів нетарифного регулювання.

Основна:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Митний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 38-39. - ст. 288.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – Додаток до № 52. – Ст. 1122.
4. Про стандартизацію: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 31. - ст. 145.
5. Про єдиний митний тариф: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 19. - Ст. 259.
6. Про податок на добавлену вартість: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 21. – Ст. 156.
7. Про систему оподаткування: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 16. – Ст. 119.
8. Про боротьбу з корупцією: Закон України від 5 жовтня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 34. – Ст. 266.
9. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 11. – Ст. 50.
10. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.
11. Положення про Державну митну службу України: Затверджено Указом Президента України від 24 серпня 2000 р.
12. Таможенное законодательство Украины (Сборник нормативных актов) / Сост.: Ю.П. Битяк, М.Г. Шульга, П.В. Пашко, В.М. Шевчук. – Х.: ООО «Одиссей», 2000. – С. 94-102.
13. Постанова Кабінету Міністрів України “Про перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає квотуванню та ліцензуванню в 1998 році” від 5 січня.
14. Правила в’їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію: Затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 1995 р. // ЗПУ України. – 1996. – № 4. – Ст. 148.
15. Про митну справу в Україні: Закон України від 25 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 44. – Ст. 575.
16. Про правовий статус іноземців: Закон України від 4 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 23. – Ст. 162.
17. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 19. - ст. 80.
18. Про операції з давальницькою сировиною в зовнішньоекономічних відносинах: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 32. - Ст. 255.
19. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23 вересня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 40. - ст. 364.
20. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.
21. Про стандартизацію і сертифікацію в Україні: Декрет Кабінету Міністрів України від 10

травня 1993 г. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - № 27. - ст.289.

22. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22 липня 1998 р. // Урядовий кур'єр. – 1998. – 25 липня.

23. Наказ Державного митного комітету України «Про затвердження порядку ведення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах» від 31 травня 1996 р. №237, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12 червня 1996 р. за № 292/1317.

24. Постанова Кабінету Міністрів України “Про здійснення екологічного контролю у зоні діяльності митниць призначення та відправлення” від 26 жовтня 2001 р. № 1429.

25. Постанова Кабінету Міністрів України «Про здійснення екологічного контролю в пунктах пропуску через державний кордон» від 20 березня 1995р. № 198.

26. Про створення митних постів Державної митної служби України: Наказ Державної митної служби України від 29 січня 1997 р. № 37.

27. Про створення регіональних митниць та митниць Державної митної служби України: Наказ Державної митної служби України від 20 грудня 1996 р. № 564.

28. Типове положення про митницю Державної митної служби України: Затверджено наказом Державної митної служби України від 26 березня 1998 р. № 169.

29. Типове положення про регіональну митницю Державної митної служби України: Затверджено наказом Державної митної служби України від 28 січня 1997 року № 27.

30. Про Порядок взяття проб і зразків товарів та інших предметів для проведення досліджень, необхідних для їх митного оформлення: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1998 р. № 1665 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 42. – Ст. 1557.

31. Порядок здійснення митного контролю й митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації: Затверджено наказом Державної митної служби України від 14 жовтня 2002 р. № 561.

32. Про Тимчасові правила митного контролю за переміщенням через митний кордон України предметів, валюти і цінностей громадян: Наказ Державного митного комітету України від 31 грудня 1991 р. № 9.

33. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження порядку митного оформлення імпортованих товарів (продукції), що підлягають обов’язковій сертифікації в Україні” від 4 листопада 1997 р. №1211.

34. Постанова Кабінету Міністрів України “Про становлення мінімальної митної вартості окремих видів товарів” від 3 листопада 1997 р. №1215.

35. Про затвердження Порядку верифікації сертифікатів про походження товарів з України: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2002 р. № 1861.

36. Про ставки акцизного збору на деякі транспортні засоби: Закон України від 24 травня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 32. - ст. 151.

37. Постанова Кабінету Міністрів України «Про удосконалення порядку тимчасового ввозу транспортних засобів на митну територію України» від 20 липня 1996 р. №793.

38. Постанова Кабінету Міністрів України “Про впорядкування діяльності митних ліцензійних складів” від 2 грудня 1996 р. № 1446.

39. Порядок замовлення, видачі, зберігання, обліку та використання особистих митних забезпечень інспекторів: Затверджений наказом Державної митної служби України від 17 листопада 1998 р. № 723.

40. Про затвердження Положення про відкриття та експлуатацію митних ліцензійних складів: Наказ Державної Митної Служби України № 592 від 31.12.96, зареєстрований в МЮ України 20 січня 1997 р. за № 5/1809.

41. Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 1. - ст. 2.

42. Постанова Кабінету Міністрів України «Про обсяги товарів та інших предметів, що можуть вивозитися (пересилатися) громадянами за митний кордон України без сплати мита та митних зборів» від 29 листопада 1997 р. № 1331.

43. Постанова Кабінету Міністрів України «Про удосконалення порядку ввезення (пересилки) громадянами предметів (товарів) в Україну» від 27 серпня 1996р. № 1010.

44. Постанова Кабінету Міністрів України „Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України продуктів харчування для власного споживання та перелік предметів, що не можуть бути віднесені до особистих речей громадян” від 13 грудня 2001 р. № 1652.

45. Положення про порядок здійснення особистого огляду громадян, які прямують через митний кордон України: Затверджено Державним митним комітетом України 9 червня 1992 р.

46. Наказ Державної митної служби України “Про затвердження Правил митного оформлення транспортних засобів, номерних вузлів та агрегатів, що переміщуються через митний кордон України” № 393 від 25.06.99р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 липня 1999 р. за № 516/3809

47. Положення про провадження в справах про порушення митних правил: Затверджено наказом

Державного митного комітету України № 205 від 4 листопада 1992 р.

48. Про персональні звання державної митної служби України: Постанова Верховної Ради України від 5 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 19. – Ст. 261.

49. Положення про застосування спеціальних засобів і зброї службовими особами митних органів: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 1993 р. № 426 // ЗП України. – 1993. – № 11. – Ст. 232.

50. Положення про порядок застосування вогнепальної зброї: Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. // Урядовий кур'єр. – 1992. – № 96-97.

51. Інструкція про атестацію посадових осіб митних органів України: Затверджена наказом Державної митної служби України від 5 березня 1997 р.

52. Положення про Управління власної безпеки і контролю: Затверджене наказом Державної митної служби України від 5 квітня 2000 р. № 192.

53. Дубиніна А. А., Сорокіна С. В. Зельніченко О.І. Митна справа: Підручник. — К.: «Центр учбової літератури», 2010. — 320 с.

54. Дьомін Ю. М., Дьоміна С. Ю., Железняк М. Н. та ін. Митне право України: Навчальний посібник / За заг. ред. Юлдашева О. Х. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 232 с.

55. Основи митної справи в Україні: підручник / За ред. П.В. Пашка. - К.: Знання, 2008. - 651 с.

56. Митне право України: навчальний посібник. За заг. ред. проф. В.В. Ченцова. – К.: – 2007. – 283 с.

57. Дубчак В.І., Мартинюк О.В. Митна справа: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2002. – 310с.

58. Ківалов С.В., Кормич Б.А. Митна політика України: Підручник. – Одеса, 2001. – 256 с.

59. Шишка Р.Б., Сергієнко В.В. Митне право України: Навч. посібник. – Харків: Еспада, 2002. – 296 с.

60. Ківалов С. В., Кормич Б. А. Митна політика України: Підруч. — Одеса: Юр. літ-ра, 2002. — 255 с.

61. Дубиніна А. А., Сорокіна С. В. Основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. — К.: ВД «Професіонал», 2003. — 259с

62. Терещенко С., Наumenко В. Основи митного законодавства в Україні: Теорія та практика, К.: АТ «Август», 1999. — 296 с.

63. Кивалов С.В. Таможенное право (административная ответственность за нарушение таможенных правил). – Одесса: Одесский гос. ун-т им. И.И. Мечникова, 1996. – 175 с.

64. Настюк В.Я., Шульга М.Г. Митне право України: Навчальний посібник / –Харків: Нац. юрид. акад. України, 2001. – 114 с.

65. Адміністративна відповідальність в Україні: Навчальний посібник / За заг. ред. А.Т. Комзюка. 2-е вид., перероб. і доп. – Харків: Ун-т внутр. справ, 2000. – 112 с.

66. Шкарупа В.К., Щербина В.І. Правовий статус працівників митних органів України: Навчальний посібник. - Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. – 72 с.

67. Судебные и правоохранительные органы Украины: Учебник / Под ред. проф. А.М. Бандурки. – Харьков: Ун-т внутр. дел, 1999. – 350 с.

68. Кисловский Ю.Г. История таможен государства Российского. – М.: НПО „Автор”, 1996. – 288 с.

69. Козырин А.Н. Таможенное право в России. Учебное пособие. – М.: Фирма «Спарк», 1995. – 250 с.

70. Сандровский К.К. Таможенное право (Особенная часть). Учебное пособие. – Киев: Изд-во Киевского ун-та, 1972. – 101с.

71. Основи митної справи: Навчальний посібник / За ред. П.В.Пашка. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Т-во „Знання”, 2002. – 318 с.

72. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні (конспект курсу лекцій з програмних тем): Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 248 с.

73. Авер'янов В.Б., Крупчан О.Д. Виконавча влада: конституційні засади і шляхи реформування. – Харків: Право, 1998. – 37 с.

74. Бахрах Д.Н. Таможенное право как институт административного права // Государство и право. – 1995. – № 3. – С. 13-21.

75. Комзюк А.Т., Погрібний О.О., Калюжний Р.А. та інш. Науково-практичний коментар Митного Кодексу України: Київ: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова Єдність», 2008. – 757 с. //

76. Основи таможенного дела /Под ред. В.Г.Драганова. - М., 1998.

77. Российское таможенное право: Учеб. Для вузов / Рук. авт. кол. и отв. ред. Б.Н. Габричидзе. – М.: Изд. Группа ИНФА-М – Норма, 1997. – 520 с.

78. Таможенное право. Под. ред. А.Ф.Ноздрачева. М., 1998.

79. Таможенное право. Учебник для вузов. Отв. ред. проф. Б.Н. Габричидзе. – М.: Изд-во БЕК, 1995. – 480 с.

80. Габричидзе Б.Н. Практика применения Таможенного кодекса Российской

Федерации. – М.: Книжный мир, 1998. – 496 с.

81. Гравина А.А., Терещенко Л.К., Шестакова М.П. Таможенное законодательство. Практический комментарий. – М.: Юрист, 1997. – 392 с.

82. Деркач Л.В. Українська митниця: вчора, сьогодні, завтра. – К.: ІАМУ Держмитслужби України, 1998. – 572 с.

83. Блинов Н.М., Дзюбенко П.В. Введение в таможенное дело. М.1997.

84. Борисов К.Г. Международное таможенное право. М.,1997.

85. Бабенко І. Митники проти контрабанди // Уряд. кур'єр. – 1999. – 12 травня.

86. Бондаренко С. Митна політика та її зв'язок з економічним становищем в Україні // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 39-45.

87. Ванжа А. Проблеми правового забезпечення митної служби в Україні // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 13-14.

88. Государський А.В. Митна служба як головний фактор захисту економічної незалежності України // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 27-30.

89. Гребельник О. Митна політика в умовах трансформації економічної системи // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 73-77.

90. Заяць В. Митне регулювання як джерело поповнення державного бюджету // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 27-37.

91. Каленський М. Митниця має сприяти зовнішній торгівлі та бути прозорою і прогнозованою // Уряд. кур'єр. – 2003. – 4 лютого.

92. Ківалов С.В., Кормич Б.А Митне право: система та динаміка розвитку // Митна справа. – 2002. – № 1. – С. 7-15.

93. Коломоєць Т.О. Штрафи як різновид санкцій майнового характеру у сфері митної справи // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 22-27.

94. Комзюк А.Т. Законодавство про адміністративні проступки: проблеми визначення сутності, завдань та системи // Вісник Національного університету внутрішніх справ. Вип.14. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2001. – С. 107-112.

95. Комзюк А.Т., Комзюк В.Т. Адміністративний примус як засіб здійснення митної справи в Україні // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 34-37.

96. Комзюк В.Т. Деякі проблемні питання застосування конфіскації предметів порушень митних правил // Вісник Університету внутрішніх справ. Спецвипуск. – Х.: Ун-т внутр. справ, 2000. – С. 28-30.

97. Комзюк В.Т. Особливості адміністративної відповідальності у сфері здійснення митної справи // Вісник Національного університету внутрішніх справ. Вип. 21. Ч. II. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2003. – С. 72-76.

98. Корнєва Т. Проблеми розвитку митного законодавства // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 10-13.

99. Коросташова І. Адміністративна відповідальність громадян за порушення митних правил під час переміщення транспортних засобів, номерних вузлів та агрегатів // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 14-18.

100. Ніколаєва Л. Удосконалення митного регулювання як необхідна передумова для вступу України до світової організації торгівлі // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 77-80.

101. Павлов А.П. Митні органи в Україні у XX ст. (історико-юридичний аналіз) // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 50-62.

102. Павлов А.П. Кадрове забезпечення митних органів України: організаційно-правові аспекти: Дис. канд. юрид. наук. – К., 2001. – 206 с.

103. Павлов А.П. Правові та історичні передумови організації митної справи в Україні // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 3-16.

104. Пахомов С.І. Деякі проблемні питання застосування митного законодавства України // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 47-50.

105. Пашко П.В., Маляревська О. Практика та перспективи митно-тарифного регулювання // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 37-39.

106. Педешко А.І. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил: Автореф. дис. канд. юрид. наук. – Харків, 2000. – 20 с.

107. Педешко А.І. Деякі особливості застосування стягнень за порушення митних правил // Вісник Університету внутрішніх справ. Вип. 9. – Харків, 1999. – С. 140-144.

108. Педешко А.І. Технологія оформлення зовнішньоекономічних вантажів у пунктах пропуску через Державний кордон України // Вісник Запорізького юридичного інституту. Вип. 4. – Запоріжжя, 1999. – 144-148.

109. Пилипенко А.А. Правовий захист працівників митних органів України // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 27-31.

110. Прокопенко В.В. Правовое регулирование таможенного контроля и таможенного оформления воздушных судов // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 48-52.

111. Прокопенко Е.В. Организация таможенного контроля в аэропорту // Митна справа. – 2002. –

№ 3. – С. 3-13.

112. Соловков Ю. П. Митниця на порозі століття // Урядовий кур'єр. – 2001. – № 14.
113. Спрощення митного контролю не означає його послаблення // Уряд. кур'єр. – 2003. – 6 лютого.
114. Тодощак О.В. Служба в митних органах України (адміністративно-правовий і соціально-правовий аспекти): Автореф. дис. канд. юрид. наук. – Одеса, 2001. – 20 с.
115. Федотов О.П. Контроль за переміщенням наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 14-19.
116. Фісюк Г. Технологічна схема митного контролю ручного вантажу та багажу громадян, що перетинають кордон України пасажирськими потягами через залізничну станцію Вадул-Сірет // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 21-23.
117. Христенко С.Г. Особливості підбору кадрів для митних органів // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 20-21.
118. Шевченко В. Проведення у справах про порушення митних правил: проблеми та шляхи їх вирішення // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 81-84.
119. Щербина В. Питання правового статусу працівників митних органів України // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 6-10.
120. Юрса В.Р. Визначення митної вартості // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 53-57.
121. Як боротися проти порушень митних правил? Запитання-відповіді // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 46-52.
122. Бахрах Д.Н., Ренов Э.Н. Производство по делам об административных правонарушениях: Пособие. – М.: Знание, 1989. – 96 с.
123. Авер'янов В.Б. Органи виконавчої влади в Україні / НАН України: Ін-т держави і права ім. Корещького. – К.: Ін. Юре, 1997. – 48 с.
124. На варті митних рубежів. Митна справа на Слобожанщині: 1660-1670-1992-2000 // Ред. рада: П. В. Пашко, О. Г. Даниленко та ін. — Х.: Каравела, 2000. — 190с.
125. Науменко В. П. Применение таможенных режимов в Украине: теория и практика, рекомендации: Практ. пособие. — К.: Знання, 2005. — 430 с.
126. Основи митної справи: Навчальний посібник / За ред. В. П. Паш-ка, К.: Знання, 2002. — 319с.
127. Сандровский К. К. Таможенное право в Украине: национальное и международное: Учебное пособие. — К.: Вентури, 2000. — 190с.
128. Таможенное право: Учебник /отв. ред. А. Ф. Ноздрачев. — М.: Юристъ, 1998. — 650с.
129. Таможенное право: Учебник для вузов /под ред. Б. Н. Габрачидзе. М.: Инфра. М-Норма, 1997. — 580с.
130. Терещенко С. С. Основи митного законодавства України: Навчальний посібник. — К.: АТ «Август», 2001. — 422с.
131. Терещенко С. С., Науменко В. П. Основи митного законодавства в Україні: Теорія та практика: Навчальний посібник. — К.: АТ «Август», 1990. — 280с.
132. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 696 с.

Допоміжна:

1. Дубініна А.А., Сорокіна С.В. Основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. - К.: Професіонал, 2004. - 360 с.
2. Єгоров О. Функціональна система митно-тарифного регулювання на етапі інтеграції України до СОТ // Вісник АМСУ. - 2004. - №1. - С.3-12.
3. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2001. - 241 с.
4. Мельник Т.М. Зовнішня торгівля України: стан та проблеми // Формування ринкових відносин в Україні. - 2004. - №2. - С. 20-24.
5. Митний кодекс України та нормативно-правові акти, що регулюють його застосування Упоряд.: П.В. Пашко, В.П. Науменко. Зб. док. - К.: Знання, 2004. - 1173 с.
6. Митне регулювання / Голомовий В.М., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю. та ін. - Львів: Львівська політехніка, 2004. - 240 с.
7. Науменко В.П., Пашко П.В., Руссков В.А. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2006. - 394 с.
8. Митне оформлення товарів та транспортних засобів. Шершун А. А. Навчальний посібник - К.: Кондор, 2007 - 330с.
9. Митне регулювання. Владимиров К.М. Бардачев В. Ю. Навчальний посібник -К.: Кондор, 2006 - 335с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Пошукова система Google Академія (Google Scholar) - <http://scholar.google.com>
2. Сайт «Научная сеть» - <http://www.nature.ru/>
3. Сайт «Brain Maps» - <http://brain-maps.org/>
4. Сайт «Cyberleninka» - <https://cyberleninka.ru/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України.
7. <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index> – сайт Верховної Ради України.
8. <http://www.president.gov.ua/> – сайт Президента України.
9. www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України.
10. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – сайт Кабінету Міністрів України.
11. <http://www.minjust.gov.ua> – Сайт Міністерства юстиції України.
12. <http://www.guds.gov.ua/control/uk/index> – сайт Національного агентства з питань державної служби України.
13. <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/> – сайт Державної митної служби України.
14. <http://www.pvu.gov.ua/control/uk/index/> – сайт Державної прикордонної служби України.
15. www.mvs.gov.ua – сайт Міністерства внутрішніх справ України.
16. www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. Вернадського.
17. www.library.ukma.kiev.ua – електронний каталог наукової бібліотеки НаУКМА.
18. <http://zakon.nau.ua/> – сайт Професійної юридичної системи «ЗАКОН».
19. <http://www.s-quo.com/> – сайт Інформаційного юридичного порталу «Status-Quo».

1. Поняття та значення митного тарифного регулювання

Успішність держави на міжнародній арені, рівно, як успішність влади в середині країни значною мірою залежить від економічного потенціалу самої держави.

З одного боку інтеграція і бажання відкритого та прозорого співробітництва, а з другого боку – необхідність захисту власних, національних інтересів...

Без міцної економіки країна не може бути незалежною і самостійно приймати політичні та економічні рішення щодо внутрішнього регулювання суспільними відносинами, а також міжнародного впливу на глобальний світовий прядок.

Природньо, що в таких умовах зі слабкою економікою відбувається поглинання слабких більш потужними економіками.

Майже єдиним механізмом захисту національної економіки, власного виробництва, внутрішнього торгівельного ринку є механізм митного регулювання зовнішньої економічної діяльності.

Успішна зовнішньоекономічна діяльність багато в чому залежить не тільки від ступеня нормалізації конкуренції на внутрішньому ринку, підвищення конкурентоздатності вітчизняної продукції, але й від знання можливостей її збуту, дотримання умов роботи на зовнішніх ринках, норм і правил національних і міжнародних засобів впливу на зовнішню торгівлю.

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності здійснюється за допомогою широкого кола засобів тарифного і нетарифного регулювання, кількість яких постійно зростає, виходячи з потреб світової ринкової економіки та з огляду на міжнародні зобов'язання України, оскільки незалежно від потреб внутрішнього товарного ринку та національного

законодавства кожен чинний міжнародний договір є обов'язковим для його учасників і повинен ними добросовісно виконуватись.

Правові засади митно-тарифного регулювання закріплено в Законі України "Про єдиний митний тариф" та правових актах підзаконного характеру.

До останніх, як правило, відносимо постанови Кабінету Міністрів України, які періодично видаються відповідно до змін ринкової кон'юнктури.

Утім, митно-тарифне регулювання у світі здійснюється на основі одних і тих же принципів і підходів.

Митно-тарифне регулювання — це один із видів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, заснований на використанні цінового фактору впливу на зовнішньоторговий обіг.

Сутність митно-тарифного регулювання полягає у стягненні мита з імпортного товару, що прямо захищає внутрішній ринок і внутрішні ціни та дає можливість національним товаровиробникам одержувати додатковий прибуток за рахунок підвищення загального рівня цін на вітчизняні товари.

Прикладом такого регулювання є політика України щодо ввезення в Україну бувших у використанні автомобілів.

Спочатку ця політика була надто ліберальна.

Але згодом були введені заборони щодо ввезення автомобілів старіші за 10 років.

Потім, поступово, їх вік було знижено спочатку до 8, а потім до 5 років.

Суттєво було обмежене тимчасове ввезення автомобілів.

Дозволялося тимчасове ввезення автомобілів тільки нерезидентам - суб'єктам господарської діяльності та нерезидентам - фізичним особам і членам їх сімей і то лише раз на три роки терміном не більше, ніж на один рік.

У два - три рази було збільшено мито, акцизний збір, ввізне мито, змінено принцип поділу автомобілів на нові і ті, що були у використанні та інші зміни, які позитивно відобразилися на внутрішньому автомобільному ринку.

Завдяки прийнятим Верховною Радою України Законам, з 2000 року практично повністю змінилася політика стосовно автомобільного ринку.

Це як приклад!!!

Завдяки дії митно-тарифного регулювання з боку держави вирішуються наступні основні завдання:

- регулятивне,
- торгово-політичне,
- фіскальне.

Але треба підкреслити, що митно-тарифне регулювання здійснюється переважно економічними засобами за допомогою впливу на ціну товарів та їх конкурентоспроможність.

Маючи змогу встановлювати різний розмір мита, держава або підвищує ціну на товари завдяки підвищеним ставкам мита, або знижує, встановлюючи низькі ставки мита.

Система тарифних засобів регулювання включає застосування митних

пільг та інших митних платежів, сплата яких є умовою ввозу на митну територію України або вивезення з митної території України товарів.

Це особливо важливо, якщо товари іноземного виробництва є більш дешевими, ніж вітчизняні.

У цьому випадку завдання держави полягає в тому, щоб встановити перепону таким дешевим товарам у вигляді завищеного мита.

Таким чином, держава захищає свою промисловість і товарний ринок від іноземної конкуренції.

У міжнародній практиці існує механізм стягування мита, який засновується на наступних двох принципах:

- принцип призначення - товари оподатковуються митом у місці їхнього споживання, тобто при споживанні в країні - імпортері;
- принцип походження - мито стягується з товарів у місці їхнього виробництва, тобто обкладання митом у даному випадку відбувається при експорті товарів.

З метою усунення подвійного обкладення митом, укладаються відповідні двохсторонні МІЖНАРОДНІ угодами.

У системі застосування внутрішньодержавних податків Україна дотримується принципу призначення, відповідно до якого експорт товарів, в основному, звільняється від стягнення всіх видів податків (у т.ч. і мита), а імпорт товарів на митну територію держави оподатковується митами та іншими податками.

Експортне (вивізне) мито в Україні діє на окремі товарні позиції, наприклад жива худоба та шкіряна сировина.

Ставки ввізного мита встановлюються та змінюються Верховної Ради України.

Законодавчою базою митно-тарифного регулювання, у першу чергу, є норми Митний Кодекс України та Закон України "Про єдиний митний тариф".

Закон України "Про єдиний митний тариф" -

- установлює мету та сферу використання митно-тарифних заходів,
- визначає основні поняття, які використовуються в правовому механізмі як тарифного, так і нетарифного регулювання зовнішньоекономічних відносин,
- закріплює загальні принципи та правила використання митно-тарифних заходів.

Використання митно-тарифних заходів здійснюється митними органами при проведенні ними митного оформлення товарів та в процесі митного контролю за їх переміщенням через митний кордон України.

2. Митні тарифи та митні збори

Ключовим елементом тарифних засобів регулювання є митний тариф.

Він представляє собою звід ставок мита на товари, що переміщуються через митний кордон України, систематизованих у відповідності до Товарної Номенклатури ЗЕД.

Закон України «Про митний тариф України» від 05.04.2001р. визначає Митний тариф України — як систематизований згідно з Українською

класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності перелік ставок ввізного мита, яке справляється з товарів, що ввозяться на митну територію України.

Основна мета митного тарифу полягає

- в раціоналізації товарної структури міжнародного обігу товарів
- у створення сприятливих умов на території України для виробництва й споживання товарів
- у захисті економіки країни від несприятливого впливу іноземної конкуренції
- у забезпечення умов для ефективної інтеграції у світову економіку.

Ставки митного тарифу є єдиними для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності незалежно від форм власності, господарської діяльності або територіального розміщення.

Офіційною назвою митного тарифу, який визначає ставки ввізного мита та перелік товарів, до яких вони застосовуються є Єдиний митний тариф України.

Єдиний митний тариф встановлює на єдиній митній території України єдиний порядок обкладення митом товарів, предметів та транспортних засобів, які ввозяться на митну територію України, вивозяться з цієї території або перетинають її транзитом.

Таким чином, Єдиний митний тариф України - це звід ставок мита, яким обкладаються товари, предмети та транспортні засоби, що ввозяться на митну територію України або вивозяться з цієї території, або перетинають її транзитом, систематизований у відповідності до Товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності (ТНЗЕД).

Єдиний митний тариф затверджується Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України і має силу ЗАКОНУ.

Зміни та доповнення до Єдиного митного тарифу повинні бути офіційно опубліковані в загальнодоступних засобах масової інформації не пізніше як за 45 днів до дати введення їх у дію.

Товарна класифікаційна схема цього тарифу (товарна номенклатура) базується на Гармонізованій системі опису та кодування товарів (ГС).

Усі предмети, що підлягають митному контролю, систематизовано у 1241 товарних позиціях, найменування та цифрові коди яких уніфіковано відповідно до Гармонізованої системи.

У чотиризначний цифровий код товарної номенклатури закладено основні відомості про товар і його місце в товарній номенклатурі.

Усі види платежів, які стягуються митними органами України при переміщенні через митний кордон товарів і транспортних засобів, а також в інших випадках, встановлених митним законодавством України, називаються митними платежами.

Відповідно до чинного законодавства підставою для пропуску через митний кордон України товарів є сплата митних платежів, якщо вони стосуються даного товару відповідно до чинного законодавства України.

Митні платежі представляють собою систему, яку можна поділити на дві

групи: основні і додаткові митні платежі.

1. Основні митні платежі - це обов'язкові платежі, що стягуються при переміщенні через митний кордон із суб'єктів, які не характеризуються специфічними особливостями.

Ці платежі стягуються в більшості випадках, тому й мають таку назву.

До таких платежів належать.

- мито,
- митні збори;
- податки: податок на додану вартість, акцизний збір.

Мито — непрямий податок, який накладається на товари, що переміщуються через митний кордон, тобто ввіз/вивіз чи транзит і який включається до ціни товарів та сплачується за рахунок кінцевого споживача.

Мито (з історії) — особлива платня (податок), яку сплачували грішми за перевезення товарів, прогін худоби через державні кордони або внутрішні митні застави.

Мито слід відрізняти від державного мита — грошової суми, що стягується в судових і арбітражних органах, нотаріальних конторах, органах МЗС, МВС, міських, сільських, селищних радах та інших уповноважених на те органах за вчиненням ними дій з об'єктами нерухомого майна і видачу документів, що мають юридичне значення.

Митний збір — вид митних платежів, що сплачується за валютно-митною декларацією громадянами та суб'єктами [ЗЕД](#) за роботу, виконану митними органами.

Митні збори стягуються понад мито за виконання обов'язків митних органів, а також за надання послуг у галузі митної справи.

До митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією, належать такі їхні види:

- за митне оформлення товарів та інших предметів;
- за митне оформлення тимчасово ввезеного (вивезеного) майна під зобов'язання про його зворотне вивезення(ввезення);
- за митне оформлення товарів у разі транзиту;
- за митне оформлення товарів у разі ввезення на митний ліцензійний склад;
- за перебування товарів та інших предметів під митним контролем;
- за митне оформлення товарів та інших предметів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари та інші предмети, чи поза робочим часом, установленим для митниці.

Платниками митних зборів є юридичні та фізичні особи, що здійснюють митне оформлення.

Митне оформлення товарів у повному обсязі та їхній пропуск можуть здійснюватися лише після сплати належних митних зборів або за умови надання митним органом у встановленому порядку відстрочення чи розстрочення їхньої сплати.

Особливістю мита, що відрізняє його від інших видів податків, є

пріоритетність стимулюючої та захисної функцій.

За допомогою цих функцій формуються бар'єри, що перешкоджають проникненню на територію держави товарів більш конкурентноспроможних по відношенню до національних, або просто тих, в яких держава не зацікавлена.

Питання обкладення товарів та інших предметів, які переміщуються через митний кордон України, митом, види мит, їхнє нарахування і сплата, а також звільнення від сплати мит регулюються Законом України "Про єдиний митний тариф" від 05.02.1992 року.

2. Додаткові митні платежі - це платежі за додатково надані митницею послуги чи дії (за зберігання товарів, плата за участь у митних аукціонах тощо).

Такі платежі є зборами, що визначають сплату при різних митних режимах.

Особливості їх начислення регулюються Державною митною службою України.

3. Ставка мита та її види.

Товари та інші предмети, що ввозяться та митну територію України та вивозяться за межі цієї території, підлягають обкладанню митом.

Види та ставки мита відображають митну політику держави і встановлюються в залежності від ряду чинників.

У той же час у світовій практиці ці підходи є досить визначеними й уніфікованими.

Ставки митних зборів в Україні встановлено постановою Кабінету Міністрів України "Про ставки митних зборів" (27.01.1997).

Ставки мита визначаються двома методами;

- у відсотках (до митної вартості товарів);
- методом фіксованої ставки (у твердих абсолютних сумах, як правило в доларовому еквіваленті).

Ставка мита - це вказаний у митному тарифі грошовий розмір плати, що підлягає стягненню митними органами за конкретний товар, який увозиться на митну територію України чи з неї вивозиться.

Ставки мита є єдиними на всій території України.

В Україні в залежності від методу начислення застосовуються такі види ставок мита:

- * адвалерна (від латинської ad valorem – від вартості),
- * специфічна та
- * комбінована.

- Адвалерна ставка - це ставка, що встановлена у відсотках до митної вартості товарів та інших предметів, які обкладаються митом.

- Специфічна ставка - це ставка, що встановлена у грошовому розмірі за одиницю товарів та інших предметів, які обкладаються митом.

- Комбінована ставка - це ставка, що поєднує адвалерний та специфічний види митного обкладення.

Комбіноване мито використовується як доповнення до специфічного або

при його недостатній ефективності.

Комбіноване мито, наприклад, використовується в ЮАР, Австралії.

У США при обкладенні імпорту годинників мито встановлюється як від ціни, так і від кількості каменів у годинниках.

У залежності від напрямку переміщення товарів через митний кордон України мито поділяють на ввізне та вивізне.

❖ Увізне мито нараховується на товари та інші предмети при їх увезенні на митну територію України.

❖ Вивізне мито нараховується на товари та інші предмети при їх вивезенні за межі митної території України.

Ставки ввізного мита в Єдиному тарифі є диференційованими.

Ця диференціація залежить від країни походження товару.

Згідно з цим критерієм ввізні ставки можна поділити на:

- * преференційні ставки,
- * пільгові ставки та
- * повні (загальні) ставки.

- Преференційні ставки - це ставки, що застосовуються до товарів та інших предметів, які походять з держав, які разом із Україною входять до митних союзів або утворюють з нею спеціальні митні зони;

- Пільгові ставки - це ставки, що застосовуються до товарів та інших предметів, які походять із країн або економічних союзів, які користуються в Україні режимом найбільшого сприяння.

- Повні (загальні) ставки - це ставки, що застосовуються до решти товарів та інших предметів.

Законом також передбачені сезонні та особливі види мита.

З метою оперативного регулювання ввозу та вивозу товарів Кабінет Міністрів України може встановлювати сезонні мита.

При цьому ставки мита, що передбачені Єдиним митним тарифом, не застосовуються.

Термін дії сезонного мита не може бути більшим, ніж чотири місяці з моменту їх установа.

З метою захисту економічних інтересів України, українських виробників і у випадках, передбачених законами України, у випадку ввозу на митну територію України й вивозу за межі цієї території товарів незалежно від інших видів мита можуть застосовуватися особливі види мита:

- спеціальне мито;
- антидемпінгове мито;
- компенсаційне мито.

Це особливі види мита, які стягуються на підставі рішень про застосування антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів, прийнятих відповідно до Законів України

А саме:

- "Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту",
- "Про захист національного товаровиробника від субсидійованого

імпорту",

– "Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну".

Спеціальне мито застосовується в декількох випадках;

- як засіб захисту національного товаровиробника;
- як запобіжний захід щодо учасників зовнішньоекономічної діяльності, що порушують національні інтереси у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- як захід у відповідь на дискримінаційні і (або) недружні дії інших держав, митних союзів і економічних груп.

Антидемпінгове мито застосовується:

- у випадку ввозу на митну територію України товарів, що є об'єктом демпінгу;
- у випадку вивозу за межі митної території України товарів за ціною, істотно нижчою ціни інших експортерів подібних або безпосередньо конкуруючих товарів на момент цього вивозу, якщо такий вивіз завдає шкоди.

Компенсаційне мито застосовується:

- у випадку ввозу на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидійованого імпорту;
- у випадку вивозу за межі митної території України товарів, для виробництва, переробки, продажу, транспортування, експорту або споживання котрих безпосередньо або опосередковано надавалася субсидія.

Усі види мита відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України "Про Єдиний митний тариф України" від 11 січня 1993 року № 4-93 сплачуються в національній валюті України.

4. Митні пільги та привілеї

Митні пільги є важливим інструментом тарифного регулювання.

Митні пільги - це встановлене законодавством України звільнення (повне або часткове) осіб, які переміщують через митний кордон товари або інші предмети, від митних платежів.

Митні пільги встановлюються за умови взаємності або в односторонньому порядку стосовно переміщуваних через митний кордон товарів у вигляді:

- повернення раніше сплаченого мита,
- звільнення від сплати мита,
- зниження ставки мита,
- установлення квот на преференційне ввезення (вивезення) товарів.

Встановлення пільг здійснюється Верховною Радою за поданням Кабінету Міністрів України.

Митні пільги не можуть носити індивідуального характеру, тому що надаються виключно шляхом прийняття відповідного Закону.

Основою для надання митних пільг може бути

- або належність особи до категорії осіб, які мають на це право

відповідно до свого правового статусу,

- або факт переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів, ввезення на митну територію яких або вивезення їх за межі цієї території дозволяється законодавством України із повним або частковим звільненням від митних платежів.

За загальним правилом установлюється пільгове переміщення через митний кордон глави дипломатичного представництва іноземної держави та членів дипломатичного персоналу представництва.

Дипломатичні представництва іноземних держав на території України за умови дотримання встановленого порядку переміщення через митний кордон України можуть увозити в Україну та вивозити з її території призначені для офіційного користування представництв предмети зі звільненням від митного обкладання, за винятком зборів за зберігання, митне оформлення предметів поза місцями розташування митниць або поза робочим часом, установленим для митниць.

Особистий багаж глави дипломатичного представництва іноземної держави, членів дипломатичного персоналу представництва, членів їх сімей, які мешкають разом з ними, звільняється від митного огляду.

Законодавством України та ратифікованими міжнародними Угодами встановлено, що дипломатична пошта та консульська валіза не підлягають розпечатуванню та затриманню.

Митні пільги для міжнародних, міжурядових організацій та представництв іноземних держав, а також для персоналу цих організацій та представництв і членів їх сімей визначаються відповідними міжнародними угодами України.

Постановою КМ України, що визначає порядок обкладання митом предметів, які ввозяться (пересилаються) громадянами в Україну, встановлено, що від сплати мита звільняються такі товари та предмети, як:

- товари (крім вино-горілчаних і тютюнових виробів) загальною вартістю, еквівалентною 200 євро включно;
- предмети особистого користування (за винятком транспортних засобів індивідуального користування та за винятком запасних частин до них), що тимчасово ввозяться на митну територію України;
- речі, що ввозяться (пересилаються) під час переселення на постійне місце проживання в Україну;
- горілчані вироби в кількості одного літра, вино - двох літрів, тютюнові вироби - 200 цигарок (або 200 грамів цих виробів) на одну особу.

Тарифні преференції - це пільги, що надані при обкладенні митами всіх або декількох товарів окремих країн і не поширюються на товари інших країн у виді звільнення від сплати мита, зниження ставок мита або встановлення квот на преференційне ввезення щодо товарів та інших предметів.

Тарифні преференції встановлюються на товари та предмети, що походять із країн, які розвиваються та за умови, що такі товари мають обіг виключно в прикордонній торгівлі.

Тарифні преференції мають три форми:

- звільнення від сплати мита;
- зниження ставок мита;
- встановлення квот на преференційне ввезення.

Повернення мита також є важливим засобом митно-тарифного регулювання ЗЕД.

Повернення мита — це процедура повного або часткового повернення власнику товарів сплаченого мита за товари, що були ввезені на митну територію України, а потім вивезені протягом одного року за межі митної території України, але за умови пред'явлення свідоцтв про використання цих товарів із метою зборки, монтажу, переробки або обробки.

5. Порядок нарахування мита

Порядок нарахування мита має важливе економічне соціальне та гуманітарне значення.

Мито нараховується митним органом України відповідно до положень Закону України "Про Єдиний митний тариф" і ставок Єдиного митного тарифу України, чинними на день подання митної декларації.

Так, увізне мито справляється при здійсненні митного оформлення товарів та інших предметів за вантажною митною декларацією під час ввезення на митну територію України з метою вільного використання на цій території.

Мито сплачується платниками в національній валюті України та за ставками, що діють на день подання вантажної митної декларації до митного оформлення.

Нарахування мита на товари та інші предмети, що підлягають митному обкладанню, провадиться на базі їх митної вартості.

При визначенні митної вартості застосовуються офіційні курси іноземних валют, визначені Національним банком України на день подання вантажної митної декларації до митного оформлення.

Митна вартість - це ціна, що фактично сплачена або підлягає сплаті за товари на момент перетину митного кордону України.

Іншими словами, - це ціна угоди чи ціна договору.

Визначення митної вартості здійснюється на підставі Закону України "Про Єдиний митний тариф" та постанови Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 1998 року № 1598 "Про порядок визначення митної вартості товарів та інших предметів у разі переміщення їх через митний кордон України"

Цією постановою затверджений "Порядок визначення митної вартості товарів та інших предметів у разі переміщення їх через митний кордон України".

Указаним Порядком проводиться визначення митної вартості товарів та інших предметів, які переміщуються через митний кордон України.

До митної вартості включаються ціна товару, зазначена в рахунку-фактурі, а також інші фактичні витрати, якщо їх не включено до рахунку-фактури.

А саме:

- на транспортування, завантаження, розвантаження, перевантаження
- страхування до пункту перетину митного кордону України;

- комісійні та брокерські платежі;
- плата за використання об'єктів інтелектуальної власності.

Методи визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну визначені в статті 266 Митного кодексу України

і здійснюється за такими методами:

- 1) за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);
- 2) за ціною договору щодо ідентичних товарів;
- 3) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів;
- 4) на основі віднімання вартості;
- 5) на основі додавання вартості (обчислена вартість);
- 6) резервного.

Основним методом визначення митної вартості є метод визначення митної вартості товарів за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції).

Відомості про митну вартість товарів, які переміщуються через митний кордон України, використовуються для:

- нарахування податків і зборів (обов'язкових платежів),
- ведення митної статистики,
- а також у відповідних випадках для розрахунків у разі застосування штрафів, інших санкцій та стягнень, встановлених чинним законодавством України.

Заявлена декларантом митна вартість і дані, що стосуються її визначення, повинні бути достовірними і документально підтвердженими.

Відповідальність за прийняття рішення щодо митної вартості товарів несе посадова особа органу митної служби, до компетенції якої належить визначення цієї вартості.

З метою удосконалення механізму стягнення податку на додану вартість законодавством України передбачено визначення мінімальної митної вартості та індикативних цін при імпорті наступних видів товарів:

- тютюнових виробів (підстава - Постанова Кабінету Міністрів України від 18 листопада 1996 року № 1408 "Про встановлення індикативних цін на імпортовані тютюнові вироби, що застосовуються при визначенні розмірів сплати податку на додану вартість");
- автомобілів;
- лікєро-горілчаних виробів
- пива;
- теле, відео техніки
- мікрохвильових печей.

Як уже зазначалося, мито є диференційованим у залежності від країни походження товару.

Тому питання визначення країни походження товарів є дуже важливим для правильного нарахування мита.

Країна походження товарів визначається з метою забезпечення тарифних та нетарифних заходів регулювання ввозу товару на митну територію України та вивозу товару з цієї території.

Країна походження товарів визначається відповідно до Закону України "Про Єдиний митний тариф" та міжнародних угод за участю України.

Країна походження товару це країна, де товари було повністю вироблено або піддано достатній переробці чи обробці.

При цьому під країною походження товару може розумітися група країн, митні союзи країн, регіон або частина країни, якщо є необхідність їх виділення з метою визначення походження товару.

Повністю виробленими в даній країні вважаються такі товари:

- а) корисні копалини, видобуті в межах її території або економічної зони;
- б) рослинна продукція, вирощена на її ґрунті;
- в) живі тварини, вирощені в ній;
- г) продукція, одержана в ній від живих тварин;
- д) вироблена в ній продукція мисливського, рибальського й морського промислу;

Якщо у виробництві товару приймали участь дві або більше країн, походження товару визначається згідно з критеріями достатньої переробки.

Переробка або обробка товарів у даній країні вважається достатньою, якщо:

- декларовані товари класифікуються в тарифній позиції іншій, ніж матеріали чи вироби, що походять з третіх країн і були використані для їх виготовлення;
- у вартості декларованих товарів частка доданої вартості становить не менш як 50 відсотків.

Не можуть визнаватися як достатня переробка товарів такі технологічні операції:

- охорона товарів під час їх зберігання чи транспортування;
- підготовка товарів для продажу й транспортування;
- прості складські операції;
- змішування товарів (компонентів) без надання одержаній продукції характеристик, що істотно відрізняють її від вихідних складових.

Для підтвердження походження товарів до митного органу подається сертифікат форми СТ-1 про походження товарів.

Сертифікат про походження товару подається разом із митною вантажною декларацією та іншими документами, необхідними для митного оформлення.